

doel Ik kan teksten met woorden met een stomme e vloeiend lezen.

verdwenen • herinneren • handelsartikelen

1 Lees de rijtjes.

bakstenen → kieperen → betekenen → ontcijferen → bestanddelen → overblijfselen
 vereren → bestuderen → ontrafelen → verzegelen → namaakjuwelen → opeenstapelen
 speksteenblokje → eeuwenoude → handelsroutes → Indusbeschaving → fotokopieën
 spoorwegbouwers → stadsindeling → halskettingen → waterreservoir → opgravingslocatie

2 De titel van dit hoofdstuk is *Geheimen van de Indus*. Er is namelijk nog heel veel wat we niet weten over de Indusbeschaving. Dat vraagt om *speurwerk*!

Lees de woorden in opdracht 1 nog eens. Welke woorden passen bij *speurwerk*? Vul het woordweb in. Bedenk zelf ook nog een woord. Schrijf dat in het groene vak.

3 Lees de tekst. In 1920 bleek hoe rampzalig de actie van de broers Brunton is geweest. Waarom was de actie zo rampzalig?

4 Wat is waar over de Indusbeschaving?

- De Indusmensen leefden onder andere in het huidige India.
- De Indusbeschaving werd in de 18^e eeuw ontdekt.
- De Indusmensen bouwden een enorme spoorweg.
- Het volk van de Indusbeschaving noemde zichzelf waarschijnlijk anders.

doel Ik kan iets vertellen over de auteur Tosca Menten.

WAT VIND JIJ VAN DE AUTEUR TOSCA MENTEN?

Denk bij je antwoord terug aan het filmpje dat je net gezien hebt, en aan de boeken van Tosca Menten.

Tosca Menten lijkt mij een leuke / niet zo leuke auteur, omdat _____

DIT IS DE AUTEUR VAN MIJN LEESBOEK: _____

Wat zou je graag over hem of haar willen weten?
Bedenk twee vragen die je zou kunnen stellen:

1 _____
2 _____

Zoek op internet informatie over de auteur van jouw leesboek.
Zoek ook het antwoord op de vragen die je hierboven hebt opgeschreven.

Op deze site heb ik informatie gevonden: _____

Dit zijn twee leuke weetjes over hem of haar:

1 _____
2 _____

Heb je het antwoord op je vragen gevonden?
Schrijf dan hier je antwoorden op. Maar je mag
ook andere leuke weetjes opschrijven!

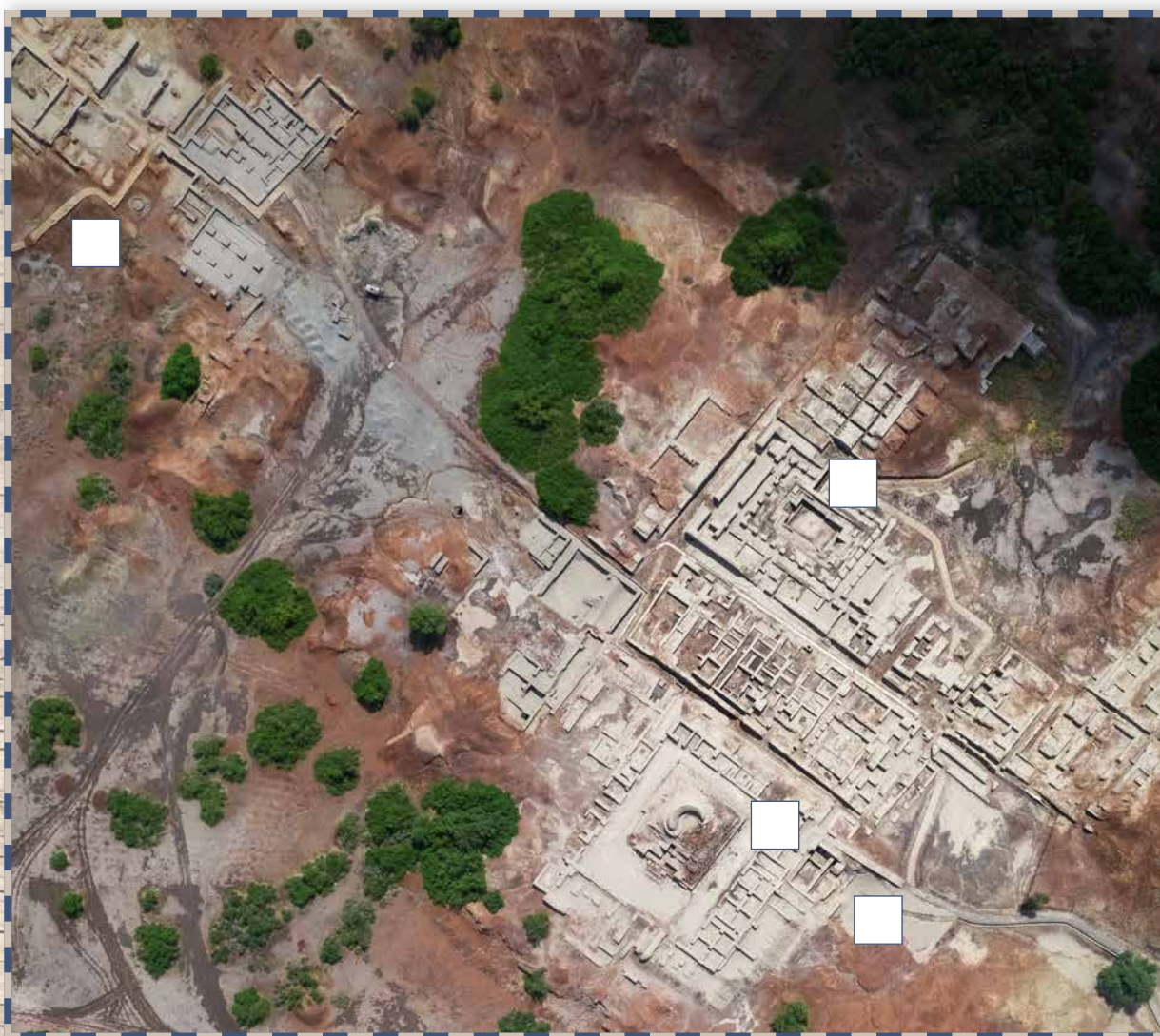

doel Ik kan bepalen waarvoor ik een tekst kan gebruiken.

1 In het filmpje zie je de stad Mohenjodaro, één van de gevonden Indussteden. De gevonden Indussteden lijken erg op elkaar. **Welke kenmerken van Indussteden heb je in het filmpje gezien? Kruis aan.**

- 1 De stad heeft een hoog deel en een laag deel.
- 2 Alle bakstenen zijn even groot.
- 3 Er zijn talloze waterputten.
- 4 Alle straten liggen in rechte lijnen.

2 Waar heb je die kenmerken gezien? Zet het nummer van het kenmerk in het juiste vakje. Eén nummer moet je twee keer invullen.

2.2 2.3

3 VOOR HET LEZEN

Stel, je gaat een spreekbeurt houden over de Indusbeschaving.
Over welk onderwerp zou jij iets vertellen? Zet daar een kring om.

geloof

steden

kleding en sieraden

schrift

oorlogen

Bekijk tekst 2.2 en 2.3. In welke tekst vind je de meeste informatie over jouw onderwerp, denk je?
Waar zie je dat aan?

In tekst 2.2 / 2.3 want _____

4

Lees één van de teksten.

Archeologen denken dat er weinig verschil was tussen arm en rijk bij de Indusmensen.
Waarom denken ze dat? Kruis aan.

- Omdat in alle huizen sieraden gevonden zijn.
- Omdat er geen koningsgraven gevonden zijn in de Indussteden.
- Omdat daarover wordt geschreven in teksten van de Indusmensen.
- Omdat alle huizen ongeveer gelijk zijn.
- Omdat in de huizen beelden gevonden zijn die goden kunnen voorstellen.

5

Lees de tekst die je nog niet gelezen hebt.

De Indusbeschaving is een heel oude beschaving, net als de beschaving in Soemerië. Sommige dingen waren er hetzelfde als in Soemerië. Ander dingen waren uniek voor de Indusbeschaving. Wat hoort bij de *Indusbeschaving* (I)? En wat bij *Soemerië* (S)? Kruis aan.

Bijna alle voorwerpen zijn gevonden in de ruïnes van huizen.

I	S
☐	☐

Er waren koningsgraven en tempels.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Mensen hingen kleizegels aan handelswaren om te laten zien wie de eigenaar was.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

De steden zijn volgens een strak plan gebouwd.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Rondom de steden stonden dikke stadsmuren.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

De beschaving had een eigen schrift.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

doel

Ik kan vertellen over het watersysteem van het Indusvolk.

2.4 2.5

1 Lees ieder een tekst en vertel elkaar wat je gelezen hebt. In beide teksten wordt een hoofdvraag beantwoord, over de aanvoer en afvoer van water. Welke? Schrijf ze beide op.

De hoofdvraag van tekst 2.4 is: Hoe _____

De hoofdvraag van tekst 2.5 is: Hoe _____

2 Lees hiernaast het stukje 'Water uit de rivier' uit tekst 2.4. Bovenaan dit stukje lees je: *Met een rivier in de buurt heb je altijd water. Maar hoe krijg je dat water de stad in?*

Het water kwam in drie stappen in de stad. Welke stappen waren dat? Zet de nummers 1 t/m 3 voor de zinnen waarin je daarover leest.

3

Bekijk het schema. Bij welke lijnen horen deze woorden? Zet kruisjes in de juiste kleur.

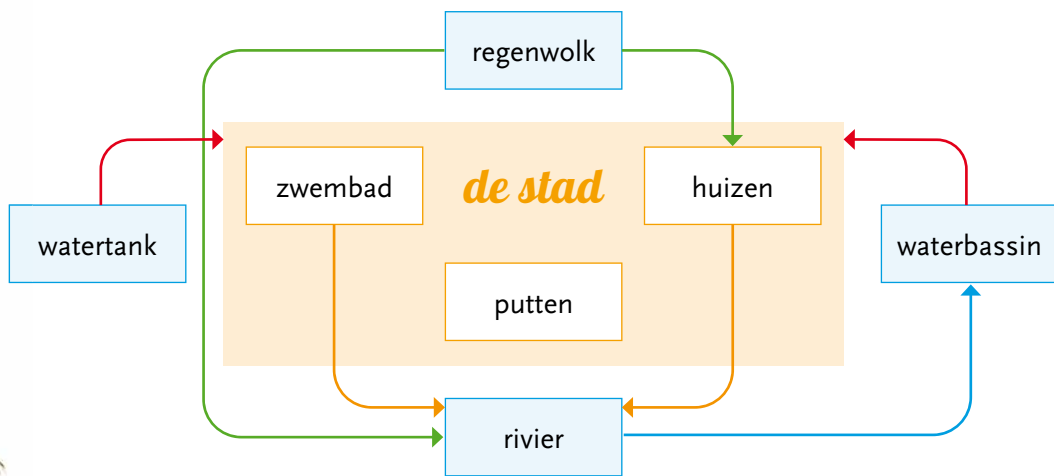
waterleiding

regen

openbaar riool

overstroming

Zet de nummers van de stappen uit opdracht 2 bij de juiste lijnen.

4

In de teksten worden vergelijkingen gemaakt tussen ons watersysteem en het watersysteem van de Indusmensen. Wat zijn overeenkomsten tussen de twee? En wat zijn verschillen? Schrijf op.

Overeenkomsten: _____

Verschillen: _____

Water uit de rivier

Met een rivier in de buurt heb je altijd water. Maar hoe krijg je dat water de stad in? Je kunt natuurlijk heen en weer lopen met emmers. Of kanalen graven van de rivier naar de stad. Maar de inwoners van de Indusstad Dholavira hadden een andere oplossing bedacht. Dat bleek toen archeologen rond de stad een aantal gigantische bakstenen ruimtes opgroeven.

Eerst hadden de archeologen geen idee wat die ruimtes waren. Tot een van hen begreep dat het waterbassins waren. De vraag was alleen: hoe werden die gevuld? Voor alleen regenwater waren ze te groot. Zó veel regen viel er nou ook weer niet in een jaar.

De archeologen bestudeerden allerlei sporen in het landschap. En ineens begrepen ze wat de inwoners van Dholavira deden. In het natte seizoen viel er zo veel regen dat de rivier ver buiten zijn oevers trad. De mensen bouwden dammen en kanalen om het overstromende rivierwater richting de bassins te leiden, zodat die vol konden lopen.

Als de rivier zich na het regenseizoen terugtrok, bleef het water in de bassins staan. Via een waterleiding stroomde het de stad in. Er kon zó veel water in de bassins, dat er altijd genoeg water was. Ook als het eens een jaar heel weinig regende.

